

VOOR KERK EN MENSENWERELD
De priesteropleiding van de minderbroeders-franciscanen
in Nederland 1853 – 1967

voorhaat peestigieus. Zonder dat men hier openlijk afstand van nam, is deze priority verdwenen.

Eulogius Seelen (1901-1958) studeerde aan het Antonianum Rome (1928-1931), Lector Alverna (1931-1936) plus studie theologie Nijmegen, lector kerkelijk recht Weert (1936-1949).

Victorius van der Luur (1909-1965) was lector kerkelijk recht Alverna 1936-1944, novicemeester van de broeders, lector pastoralis theologie en magister patrum Bleijerheide/Maastricht 1944-1946, Alverna, lector aldaar 1952-1964.⁸⁸ Verschuren waardeert Van der Luur, Regel en Leven der Minderbroeders, voor de kaci bestemd: het is een minder straf juridische regelverklaring. Hij zette zich in voor verbetering van de broedersopleiding: lessen door lecioneen theologie, valediploma's buiten de deur; hij gaf zelf lessen franciscanisme. Hij schreef ook de geschiedenis van de zusters van Haren: de Penitenten-Recollectinnen in het dorp bij Megen. Zoals meer paters in die jaren met het nieuwe vervoer overkwam: hij verongelukte onderweg.⁸⁹

Bertrand van Bilsen (1913-1991) studeerde kerkelijk recht te Rome 1939-1942. Hij was lector Bolzano (1942-43); lector en socius Sintand' Alverna (1943-1952), lector pastoralis Maastricht (1952-1959), lector Woerl (1959-1961), lector pastoralis Maastricht en kerkelijk recht te Alverna (1961-1964), lector liturgie Alverna (1964-1967). Directeur was hij van het Pastoraal Studiecentrum Nijmegen (1961-1964), voorloper van dergelijke centra in de bisdommen. Organisator Pastoraal Congres Minderbroeders Noordwijkerhout in 1965. Oprichter van de Franciscaanse Samenwerking, waarvan hij in 1966-1967 directeur was. Definitor generalis Rome en tevens hoofdredacteur van de *Acta Ordinis* (1967-1973), officiaal Utrecht en Groningen 1973-1980, rechter Rota Rome 1983-1987. Voorzitter van de vertaalcommissie voor de Nederlandse vertaling van de *Codex. Adviser* in kerkrechtelijke zaken van velen: van bisschoppen en provinciaals tot derde-ordelingen. Hij scheef over het uur van de leek (1953), over de inrichting van een vijfde studiejaar theologie, waarin praktijk en theorie aan elkaar zouden worden getoetst. Tien jaar later schreef hij een nota richtinggevend bij de herordening van het theologonderwijs in Nederland. Publicaties over vernieuwing van de liturgie vanaf 1958. 'Bijdrage tot vernieuwing van de zielszorg' (1964) in vier talen vertaald. 'n Triologie over de Kerk dateert 1962-1984. De levensschat door Van Munster, die in zijn functies van bestuurder in kerk en orde veelvuldig contact met hem heeft gehad, berat levende passages. Kerkelijk recht kan ook op zich al verzet oproepen. Mondelinge communicatie was ook niet zijn sterke kant' en 'Wat zou het voor hem een bevrijding geweest zijn, indien wij heel zijn leven nog eens met terechte waardering en bewondering hadden kunnen doorpraten'.⁹⁰

88 NS 19 (1946) p.168-170.

89 Necrologie door Silvius Paul Chapel in NS 36 (1946) p.89-94.

90 Necrologie door H. van Munster in Mediorit 10 (1991) p.167-170.

Bilsen Bertrandius, van (Theodorus), sac., f. Henrici et Agathae Holst, n. Rotterdam, d. Haarlem, Neerlandia, 31 mart. 1913, v. 7 sept. 1962, pt. 8 sept. 1963, pa. 8 sept. 1966, s. 19 mart. 1969. — Prox. Neerlandia.

15 apr. 1991 Fr. BERTRANDUS THEODORUS VAN BILSEN a Romerdam, Neerlandia, Prox. Neerlandia. Doctor iuris canonici. Per multis annos lector habilitatis et generalis iuris canonici et theologiae pastoralis, definitor generalis, iudex posynodalis in archidiocesii Utrecht et auditor tribunalis Romanae Rotae. Obiit in nosocomio in Utrecht, aet. 78, rel. 58, sac. 52.